

KONVENCIJA

O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I UJEDINJENOG KRALJEVSTVA VELIKE BRITANIJE I SEVERNE IRSKE

Vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Vlada Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske,

Pošto su odlučile da sarađuju na socijalnom polju,

Potvrđujući načelo da državljani jedne Ugovorne Strane treba da uživaju, po zakonodavstvu socijalnog osiguranja druge, isti tretman sa državljanima potonje,

Želeći da primene ovo načelo i da omoguće svojim državljanima, koji odlaze sa teritorije jedne strane na teritoriju druge, da zadrže prava stečena po zakonodavstvu pređašnje Strane ili da uživaju odgovarajuća prava po zakonodavstvu potonje,

Saglasile su se u sledećem:

DEO I DEFINICIJE I OPSEG

Član 1

U smislu ove Konvencije, osim ako iz teksta drugačije proizilazi:

- (a) "teritorija" znači, u odnosu na Jugoslaviju, teritoriju Federativne Narodne Republike Jugoslavije, a u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, Englesku, Škotsku, Vels, Severnu Irsku i Ostrvo Man;
- (b) "državljanin" znači, u odnosu na Jugoslaviju, državljanina Federativne Narodne Republike, a, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, državljanina Ujedinjenog Kraljevstva i Kolonija;
- (c) "zakonodavstvo" znači, prema tekstu, zakone i propise pobliže označene u čl 2 na snazi na ma kojem delu teritorije jedne (ili druge) Ugovorne Strane;
- (d) "nadležni organ" znači, u odnosu na Jugoslaviju, sekretarijate Saveznog izvršnog veća odgovorne za primenu zakonodavstva označenih u podtački (b) tačke (1) člana 2, a, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, Ministra penzija i nacionalnog osiguranja, Ministra zdravlja, Državnog sekretara za Škotsku, Ministarstvo rada i nacionalnog osiguranja Severne Irske, Ministarstvo zdravlja i lokalne samouprave Severne Irske, ili za Ostrvo Man, Upravu za socijalne službe, već prema slučaju;
- (e) "organ socijalnog osiguranja" znači, u odnosu na Jugoslaviju, Savezni zavod za socijalno osiguranje, a, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, nadležni organ Ujedinjenog Kraljevstva;

- (f) "dete" znači, u odnosu na ma koje lice, dete, u smislu zakonodavstva koje se primenjuje, koje se tretira po tom zakonodavstvu kao dete tog lica ili je uključeno u njegovu porodicu;
- (g) "roditelj" uključuje lice koje se tretira kao roditelj po zakonodavstvu koje se primenjuje;
- (h) "član porodice" znači lice koje se takvim smatra po zakonodavstvu koje se primenjuje;
- (i) "zaposleno lice" znači lice koje spada u definiciju zaposlenog (ili lice koje se smatra kao zaposleno) po zakonodavstvu koje se primenjuje; "zaposlenje" znači zaposlenje zaposlenog lica, a reči "zaposliti" i "poslodavac" odnose se na takvo zaposlenje;
- (j) "davanje" znači, svaku penziju, dodatak ili drugo novčano davanje plativo po zakonodavstvu jedne (ili druge) Strane i uključuje svako dopunsko plaćanje plativo uz ista i svako povećanje plativo za člana porodice;
- (k) "zdravstvena zaštita" znači, u odnosu na Jugoslaviju, davanja u naturi predviđena jugoslovenskim sistemom zdravstvenog osiguranja, a, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, svako davanje u naturi predviđeno zakonodavstvom označenim u podtački (a) (iii) tačke (1) člana 2 Konvencije;
- (l) "novčano davanje zbog nesposobnosti za rad usled bolesti" znači, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, novčano davanje zbog nesposobnosti za rad usled bolesti kako je određeno zakonodavstvom Ujedinjenog Kraljevstva, osim invalidske penzije;
- (m) "invalidska penzija" znači, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, novčano davanje zbog nesposobnosti za rad usled bolesti, kako je određeno zakonodavstvom Ujedinjenog Kraljevstva, koje postaje plativo osiguranom licu:
- (I) za vreme prekida zaposlenja kako je određeno u tom zakonodavstvu posle proteka svakog takvog perioda od 312 dana za koje je imao pravo da prima takvo davanje;
- (II) za vreme neposredno posle prestanka prava na primanje novčanog davanja zbog nesposobnosti za rad usled bolesti po jugoslovenskom zakonodavstvu; ili
- (III) na osnovu odredaba tačkaka (3) i (4) člana 14;
- (n) "starosna penzija" znači, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, penziju koja pripada usled povlačenja osiguranika s posla ili starosnu penziju po osnovu doprinosa, kako je određeno zakonodavstvom Ujedinjenog Kraljevstva;
- (o) "period osiguranja" znači period za koji je osigurano lice platilo odnosno doprinose osiguranja za davanje u pitanju ili su takvi doprinosi bili uplaćeni za njega;
- (p) "izjednačen period" znači period za koji je osiguranom licu doprinos za odnosno davanje u pitanju priznat kao plaćen;
- (r) "dodatak na decu" znači, u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, porodični dodatak plativ po zakonodavstvu Ujedinjenog Kraljevstva.

Član 2

(1) Odredbe ove Konvencije primenjivaće se:

(a) u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, na:

(I) Zakon o nacionalnom osiguranju, 1946, Zakon o nacionalnom osiguranju (Severna Irska), 1946, Zakon o nacionalnom osiguranju (Ostrvo Man), 1948, i zakonodavstvo na snazi pre 5-og jula, 1948, koje je zamenjeno ovim zakonima;

(II) Zakon o nacionalnom osiguranju (nesreće na poslu), 1946, Zakon o nacionalnom osiguranju (nesreće na poslu), (Severna Irska), 1946, i Zakon o nacionalnom osiguranju (nesreće na poslu) (Ostrvo Man), 1948;

(III) Zakon o nacionalnoj zdravstvenoj službi, 1946, Zakon o nacionalnoj zdravstvenoj službi (Škotska), 1947, Zakon o zdravstvenoj službi (Severna Irska), 1948, i Zakon o nacionalnoj zdravstvenoj službi (Ostrvo Man), 1948;

(IV) Zakon o porodičnim dodacima, 1945, Zakon o porodičnim dodacima (Severna Irska), 1945, i Zakon o porodičnim dodacima (Ostrvo Man), 1946;

(b) u odnosu na Jugoslaviju, na zakonodavstvo Jugoslavije koje se odnosi na:

(I) socijalno osiguranje radnika i službenika i njihovih porodica;

(II) dodatke na decu;

(III) pomoći lica u radnom odnosu privremeno nezaposlenih.

(2) Shodno odredbama tačkaka (3) i (4) ovog člana, Konvencija će se takođe primeniti na svaki zakon ili propis koji menja, dopunjuje ili kodificira zakonodavstvo označeno u tački (1) ovog člana.

(3) Konvencija će se primeniti, samo ako se Ugovorne Strane tako saglase, na svaki zakon ili propis koji menja ili dopunjuje zakonodavstvo označeno u tačkama (1) i (2) ovog člana radi primene bilo kog uzajamnog sporazuma o socijalnom osiguranju koje je jedna (ili druga) Strana zaključila sa trećom Stranom.

(4) Konvencija će se primeniti na svaki zakon ili propis jedne (ili druge) Strane kojima se proširuje osiguranje na novu grupu lica ili se odnosi na nove grane socijalnog osiguranja, osim ako jedna ili druga Strana stavi prigovor i obavesti drugu u roku 3 meseca od službene objave pomenutog zakona ili propisa saobrazno tački (3) člana 31 Konvencije.

DEO II OPŠTE ODREDBE

Član 3

Shodno odredbama ove Konvencije, državljanin jedne Ugovorne Strane ima pravo da uživa koristi po zakonodavstvu druge Strane pod istim uslovima kao da je državljanin potonje Strane.

Član 4

- (1) Shodno odredbama tačke (2) ovog člana i člana 6, ako je državljanin jedne ili druge Ugovorne Strane zaposlen na teritoriji jedne Strane, primeniće se zakonodavstvo te Strane na njegovo zaposlenje, a ne zakonodavstvo druge Strane.
- (2) Ako je lice, koje nije redovno nastanjeno na teritoriji jedne Strane, zaposleno na toj teritoriji kod poslodavca koji je nastanjen na teritoriji druge Strane ili mu je tamo glavno mesto poslovanja, tada, za vreme prvih 12 meseci njegovog zaposlenja na pređašnjoj teritoriji:
 - a) primeniće se zakonodavstvo potonje Strane na njegovo zaposlenje, kao da je zaposlen na teritoriji te Strane;
 - b) zakonodavstvo pređašnje Strane neće se primeniti na njegovo zaposlenje.
- (3) Ako zaposlenje označeno u tački (2) ovog člana traje duže od 12 meseci, odredbe ove tačke i dalje će se primenjivati na to zaposlenje, ako se organ socijalnog osiguranja Strane na čijoj teritoriji je zaposlen saglasi s tim pre isteka perioda od 12 meseci određenog u toj tački.

Član 5

- (1) U ovom članu "brod ili vazduhoplov" znači:

- (a) u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo:

- (I) svaki brod, registrovan u Ujedinjenom Kraljevstvu;

- (II) svaki drugi brod, označen kao britanski u smislu zakonodavstva Ujedinjenog Kraljevstva, čiji je vlasnik (ili vlasnik - upravitelj, ako ima više vlasnika) ili upravnik nastanjen, ili ima svoje glavno mesto poslovanja, na teritoriji Ujedinjenog Kraljevstva; ili

- (III) svaki vazduhoplov, registrovan u Ujedinjenom Kraljevstvu, čiji je vlasnik (ili vlasnik - upravitelj, ako ima više vlasnika) nastanjen, ili ima svoje glavno mesto poslovanja, na teritoriji Ujedinjenog Kraljevstva;

- (b) u odnosu na Jugoslaviju, svaki brod ili vazduhoplov registrovan u Jugoslaviji.

- (2) Shodno odredbama tačke (3) ovog člana, ako je lice redovno nastanjeno na teritoriji jedne Ugovorne Strane, zaposleno na brodu ili vazduhoplovu druge Strane, zakonodavstvo potonje Strane primeniće se na njega kao da su uslovi koji se odnose na državljanstvo, prebivalište ili domicil ispunjeni u njegovom slučaju.
- (3) Ako lice, redovno nastanjeno na teritoriji jedne Strane a zaposleno na brodu ili vazduhoplovu druge Strane, prima platu po ovom zaposlenju od nekog lica ili preduzeća čije se mesto poslovanja nalazi na teritoriji pređašnje Strane a ne od vlasnika broda ili vazduhoplova, zakonodavstvo pređašnje Strane će se, u odnosu na zaposlenje, primeniti na takvog državljanina kao da je taj brod ili vazduhoplov pređašnje Strane, a lice ili preduzeće koje isplaćuje navedenu platu smatraće se kao poslodavac u smislu tog zakonodavstva.
- (4) Brod pomorske plovidbe, sagrađen na teritoriji jedne Strane za lice ili preduzeće čije se glavno mesto poslovanja nalazi na teritoriji druge Strane, smatraće se kao brod potonje Strane za vreme koje protekne između početka operacije spuštanja broda u more i

registracije takvog broda, i odredbe tačke (3) ovog člana primeniće se kao da je pomenuto lice ili preduzeće vlasnik broda.

Član 6

- (1) Shodno odredbama tačke (1) člana 8, ova Konvencija se neće primeniti na diplomatske i konzularne službenike Jugoslavije ili na lica od karijere u inostranoj službi Ujedinjenog Kraljevstva.
- (2) Shodno odredbama tačke (1) ovog člana, ako je državljanin jedne Ugovorne Strane zaposlen na teritoriji druge Strane u državnoj službi pređašnje Strane i nije stalno nastanjen na toj teritoriji, ili svako lice zaposleno u privatnoj službi tako zaposlenog državljanina, koje nije stalno nastanjeno na toj teritoriji, zakonodavstvo pređašnje Strane primeniće se na njegovo zaposlenje kao da je zaposlen na teritoriji te Strane, a zakonodavstvo potonje Strane neće se primeniti na njegovo zaposlenje.
- (3) Pod rezervom odredaba tačke (1) i (2) ovog člana, ako je državljanin jedne ili druge Strane zaposlen na teritoriji jedne Strane u diplomatskoj ili konzularnoj službi druge Strane ili svako lice u privatnoj službi državljanina jedne ili druge Strane tako zaposlenog, zakonodavstvo Strane na čijoj teritoriji je on zaposlen primeniće se na njegovo zaposlenje.

Član 7

Nadležni organi obeju Strana mogu se saglasiti da izmene odredbe članova 4, 5 i 6 u odnosu na određena lica ili kategorije lica.

DEO III DAVANJA

Zdravstvena zaštita

Član 8

- (1) Lice osigurano po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane ili član porodice takvog lica ima pravo, dok se nalazi na teritoriji druge Strane, da koristi zdravstvenu zaštitu potonje Strane pod istim uslovima kao lice osigurano po zakonodavstvu potonje Strane redovno nastanjeno na teritoriji te Strane ili član porodice takvog lica.
- (2) Svako lice koje se nalazi na studijama ili na stručnom obučavanju na teritoriji jedne Strane smatraće se, u skladu sa ovim članom, kao da je osigurano po zakonodavstvu te Strane dok je privremeno odsutno sa te teritorije, radi posete teritoriji druge Strane.
- (3) Troškovi zdravstvene zaštite predviđene zakonodavstvom jedne Strane na osnovu tačke (1) ovog člana neće biti nadoknađeni iz fondova druge Strane.
- (4) Organi socijalnog osiguranja obeju Strana preduzeće mere za koje se ukaže potreba radi primene ovog člana.

Bolest, materinstvo i davanje u slučaju smrti

Član 9

Lice koje ima navršen period osiguranja po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane ima pravo, zajedno sa članovima porodice, da prima davanje predviđeno zakonodavstvom druge Strane zbog bolesti, materinstva i smrti pod uslovom da:

(a) mu je osiguranje počelo po zakonodavstvu potonje Strane od poslednjeg dolaska na teritoriju te Strane;

(b) ispunjava uslove propisane zakonodavstvom potonje Strane, i, u tom cilju, svaki period osiguranja ili sa osiguranjem izjednačen period koji je navršio po zakonodavstvu pređašnje Strane, smatraće se kao da je navršen po zakonodavstvu potonje Strane.

Član 10

Ako lice osigurano po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane ima pravo da prima novčano davanje za slučaj bolesti po tom zakonodavstvu da se nalazi na teritoriji te Strane, imaće pravo, po odobrenju organa socijalnog osiguranja te Strane, da prima ovo davanje za svaki period za koji se privremeno nalazi na teritoriji druge Strane.

Član 11

Ako lice zaposleno na teritoriji jedne Ugovorne Strane a zakonodavstvo druge Strane se primenjuje na njegovo zaposlenje u skladu sa odredbama tačke (2) člana 4 ili tačke (2) člana 6, tretiraće se, u pogledu bilo kog zahteva za primanje davanja za slučaj bolesti po tom zakonodavstvu, kao da se nalazi na teritoriji potonje Strane.

Član 12

Ako se žena osigurana po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane, ili je žena-bračni drug tako osiguranog lica, i nalazi se, ili se porodi, na teritoriji druge Strane, ona će, u pogledu bilo kog zahteva za prijem pomoći za opremu novorođenog deteta ili materinskog dodatka po zakonodavstvu pređašnje Strane, biti smatrana kao da je, ili da se porodila, na teritoriji pređašnje Strane.

Član 13

- (1) Ako lice umre na teritoriji jedne Ugovorne Strane, njegova smrt će se u pogledu bilo kog zahteva za primanje davanja po zakonodavstvu druge Strane, smatrati kao da se desila na teritoriji potonje Strane.
- (2) Ako lice koje se nalazi na teritoriji jedne Strane, podnese zahtev za davanje po zakonodavstvu druge Strane zbog nastale smrti, smatraće se kao da se nalazi na teritoriji potonje Strane.

Invalidske penzije

Član 14

- (1) Ako lice ima navršene periode osiguranja ili sa osiguranjem izjednačene periode po zakonodavstvu obeju Ugovornih Strana, ovi periodi će se sabirati u cilju određivanja njegovog prava na primanje invalidske penzije.
- (2) Pod rezervom odredaba tačaka (3) i (4) ovog člana, svaka invalidska penzija će se isplaćivati prema odredbama zakonodavstva po kojima je lice bilo osigurano u odnosu prema svom zaposlenju, u vreme kada je nesposobnost prvi put lekarski ustanovljena, ili je pre toga bilo poslednji put osigurano, a troškove penzije snosiće organ socijalnog osiguranja odgovoran po tom zakonodavstvu.

- (3) Ako je, u vreme kada je nesposobnost prvi put lekarski ustanovljena, proteklo manje od godinu dana od poslednjeg dolaska lica na teritoriju Strane po čijem zakonodavstvu je osiguran u odnosu prema svom zaposlenju ili je bio poslednji put tako osiguran, a nesposobnost nije prouzrokovana nesrećom na poslu, tada će svaka invalidska penzija biti plaćena prema odredbama zakonodavstva druge Strane, a troškove penzija snosiće organ socijalnog osiguranja odgovoran po tom zakonodavstvu.
- (4) Ako, posle ukidanja ili obustave invalidske penzije odobrene po zakonodavstvu jedne (ili druge) Strane, lice ponovo postane invalid u roku 3 godine, organ socijalnog osiguranja koji je prvobitno priznao penziju biće dužan da, prema odredbama svog nacionalnog zakonodavstva, ponovo preuzme isplatu te penzije, pod uslovom da se invalidnost pripisuje nesposobnosti za koju je ta penzija bila ranije priznata.

Nesreća na poslu i profesionalne bolesti

Član 15

Ako je lice zaposleno na teritoriji jedne Ugovorne Strane, a zakonodavstvo druge Strane se primenjuje na njegovo zaposlenje prema odredbama tačke (2) člana 4 ili tačke (2) člana 6, smatraće se, u pogledu bilo kog zahteva za primanje davanja po zakonodavstvu potonje Strane zbog nesreće na poslu koja se dogodila ili profesionalne bolesti, zadobijene u toku njegovog zaposlenja na teritoriji pređašnje Strane, kao da se nesreća na poslu dogodila ili da je profesionalna bolest zadobijena na teritoriji potonje Strane.

Član 16

Ako je lice zadobilo profesionalnu bolest, a bilo je zaposleno na teritorijama obeju Ugovornih Strana u zanimanjima izloženim riziku takve bolesti, ono će se, shodno odredbama čl. 15 i 18 tretirati, radi sticanja prava na primanje davanja zbog te bolesti po zakonodavstvu Strane na čijoj teritoriji je poslednji put bilo tako zaposleno, kao da je bilo zaposleno samo na toj teritoriji.

Član 17

U ocenjivanju, prema zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane, stepena nesposobnosti prouzrokovane nesrećom na poslu, svaka ranije pretrpljena nesreća na poslu za koju se davanje isplaćuje po zakonodavstvu druge Strane, smatraće se kao da je nesreća na poslu obuhvaćena zakonodavstvom pređašnje Strane.

Član 18

Pošto lice koje je počelo da prima davanje zbog zadobijene profesionalne bolesti po zakonodavstvu jedne Strane, podnese zahtev za primanje davanja zbog profesionalne bolesti iste vrste po zakonodavstvu druge Strane, organ socijalnog osiguranja potonje Strane biće obavezan da pribavi dokaze o ranije plaćenom davanju zbog iste bolesti i smatraće to davanje kao da je bilo priznato po sopstvenom zakonodavstvu.

Starosna penzija

Član 19

- (1) Shodno odredbama člana 21, ako lice podnese zahtev za priznanje starosne penzije po osnovu perioda osiguranja i sa osiguranjem izjednačenih perioda navršenih po zakonodavstvu obeju Ugovornih Strana, njegov zahtev će biti rešen prema odredbama narednih tačaka ovog člana.

(2) Ovlašćeni organ socijalnog osiguranja svake Strane odrediće, prema sopstvenom nacionalnom zakonodavstvu, da li lice ispunjava uslove za priznanje penzije po tom zakonodavstvu, i u ovom cilju, uzeće u obzir sve periode osiguranja i sa osiguranjem izjednačene periode koje je navršilo po zakonodavstvu obeju Strana kao da su bili navršeni po sopstvenom nacionalnom zakonodavstvu.

(3) Ako je pravo na penziju ustanovljeno u skladu sa odredbama tačke (2) ovog člana, organ socijalnog osiguranja svake Strane izračunaće:

(a) penziju koja bi pripadala licu po sopstvenom nacionalnom zakonodavstvu kao da su svi periodi osiguranja i sa osiguranjem izjednačeni periodi koje je ono navršilo prema zakonodavstvu obeju Strana, navršeni po sopstvenom nacionalnom zakonodavstvu, i

(b) srazmerni deo penzije koji u istom odnosu prema celoj penziji kao što se ukupan zbir svih perioda osiguranja, i sa osiguranjem izjednačenih perioda navršenih od strane lica po sopstvenom nacionalnom zakonodavstvu, odnosi prema ukupnom zbiru svih perioda osiguranja i perioda izjednačenih sa osiguranjem navršenih sa njegove strane po zakonodavstvu obeju Strana.

Deo tako izračunat biće penzija koja stvarno pripada licu od nadležnog organa socijalnog osiguranja.

(4) Ako je zbir svih perioda osiguranja i sa osiguranjem izjednačenih perioda navršen od lica po zakonodavstvu jedne Strane manji od 6 meseci, nadležan organ socijalnog osiguranja druge Strane uračunaće sve ove periode kao da su bili navršeni po sopstvenom nacionalnom zakonodavstvu, ne samo u cilju određivanja da li lice ispunjava uslove za priznanje starosne penzije po tom zakonodavstvu, već takođe, radi određivanja visine te penzije, i nikakva starosna penzija neće se isplaćivati po zakonodavstvu pređašnje Strane.

(5) Radi primene ovog člana, period osiguranja ili sa osiguranjem izjednačen period navršen od strane lica smatraće se da uključuje period osiguranja ili izjednačen period navršen od strane muža takvog lica u onim slučajevima u kojima je odnosno lice žena koja je podnela zahtev za priznanje starosne penzije na osnovu osiguranja njenog muža.

Član 20

Ako lice ne ispunjava istovremeno uslove propisane zakonodavstvom obeju Strana, njegovo pravo na primanje penzije po zakonodavstvu svake Strane ustanoviće se i proširiće se tada kada ispuni uslove propisane zakonodavstvom te Strane, uzimajući u obzir odredbe člana 19.

Član 21

(1) Lice može, u vreme kada je njegovo pravo na primanje penzije ustanovljeno, da ne koristi prednosti odredaba člana 19. U tom slučaju, starosnu penziju koju ono ima pravo da prima po zakonodavstvu svake Ugovorne Strane, odrediće odvojeno svaki organ socijalnog osiguranja bez obzira na periode osiguranja i sa osiguranjem izjednačene periode koje je navršilo po zakonodavstvu druge Strane.

(2) Takvo lice imaće pravo da ponovo odabere između prednosti odredaba člana 19 i onih u ovom članu, ako je u njegovom interesu da tako učini, bilo kad se zakonodavstvo jedne ili druge Strane promeni, ili kada odlazi, sa teritorije jedne Strane na teritoriju druge, ili

kada u skladu sa odredbama člana 20 ili na drugi način, njegovo pravo na penziju bude ustanovljeno ili prošireno po zakonodavstvu jedne ili druge strane.

Udovička davanja i davanja za preživjele članove porodice

Član 22

Odredbe koje se odnose na starosne penzije sadržane u članovima 19, 20 i 21 primeniće se na udovička davanja i na davanja za decu udovica sa takvim izmenama u svakom pojedinom slučaju kako to bude zahtevala priroda davanja.

Dodatak na decu

Član 23

(1) Ako je lice zaposleno na teritoriji jedne Ugovorne Strane, a zakonodavstvo druge Strane se primenjuje na njegovo zaposlenje shodno odredbama tačke (2) člana 4 ili tačke 2 člana 6, tretiraće se radi sticanja prava na dodatak na decu po tom zakonodavstvu:

(a) kao da se nalazi na teritoriji potonje Strane i da je zaposleno na toj teritoriji; i

(b) ako se njegova deca nalaze na teritoriji pređašnje Strane, kao da su na teritoriji potonje Strane.

(2) Ako je lice zaposleno ili redovno nastanjeno na teritoriji jedne Strane, a odredbe tačke (1) se ne primenjuju na njega, smatraće se, u cilju sticanja prava na dodatak na decu po zakonodavstvu te Strane, kao da je:

(a) rođeno na teritoriji te Strane, ako je rođeno na teritoriji druge Strane;

(b) bilo nastanjeno, prisutno ili zaposleno na teritoriji te Strane za vreme ma kog perioda u kojem je bilo nastanjeno, prisutno ili zaposleno na teritoriji druge Strane.

Davanje zbog nezaposlenosti

Član 24

(1) Radi podnošenja zahteva za davanje zbog nezaposlenosti po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane, lice koje se nalazi na teritoriji te Strane, smatraće se kao da je svaki period osiguranja ili sa osiguranjem izjednačen period navršen po zakonodavstvu druge Strane, period osiguranja ili sa osiguranjem izjednačen period navršen po zakonodavstvu pređašnje Strane, pod uslovom da je:

(a) otpočeo period osiguranja po zakonodavstvu pređašnje Strane od njegovog poslednjeg dolaska na teritoriju te Strane, ili je

(b) državljanin pređašnje Strane ili je redovno nastanjen na teritoriji te Strane.

(2) Radi podnošenja zahteva za ostvarivanje prava na davanje za slučaj nezaposlenosti po zakonodavstvu Ujedinjenog Kraljevstva, lice će se smatrati kao da je bilo nastanjeno na teritoriji Ujedinjenog Kraljevstva za vreme bilo kog perioda za vreme koga je bilo nastanjeno na teritoriji Jugoslavije.

Ostale odredbe o davanju

Član 25

- (1) Ako bi po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane, lice imalo pravo da prima davanje zbog nesreće na poslu ili profesionalnog oboljenja, invalidsku penziju, starosnu penziju, davanje za udovu ili davanje za preživjele članove porodice, da je bilo ili je nastanjeno na teritoriji te Strane, imaće pravo da prima to davanje dok se ono nalazi odnosno dok je nastanjeno na teritoriji druge Strane.
- (2) U odnosu na Jugoslaviju, odredbe tačke (1) ovog člana primeniće se na svakog državljanina Jugoslavije čija odsutnost sa teritorije Jugoslavije povlači za sobom privremenu obustavu plaćanja davanja iz socijalnog osiguranja po zakonodavstvu Jugoslavije, pod uslovom da to odobri organ socijalnog osiguranja Jugoslavije.

Član 26

- (1) Ako lice ima pravo da prima davanje po zakonodavstvu jedne Ugovorne Strane, a imalo bi pravo da prima povećanje tog davanja za članove porodice kad bi se oni nalazili na teritoriji te Strane, imaće pravo da prima to povećanje dok se članovi porodice nalaze na teritoriji druge Strane.
- (2) U slučaju da lice ima pravo, po zakonodavstvu Ujedinjenog Kraljevstva, da prima udovičko davanje ili davanje za slučaj smrti prouzrokovane nesrećom na poslu ili profesionalnom bolešću da se dete nalazi na teritoriji Ujedinjenog Kraljevstva ili se nalazilo na toj teritoriji kada je jedan od njegovih roditelja umro ili u neko drugo određeno doba, ono će imati pravo da prima to davanje ako se dete, prema slučaju, nalazi na teritoriji Jugoslavije ili se u to doba nalazilo na toj teritoriji.

Član 27

- (1) U primeni odnosnih odredaba ove Konvencije koja se odnose na sabiranje perioda osiguranja i sa osiguranjem izjednačenih perioda radi ustanovljenja prava na primanje davanja, organ socijalnog osiguranja svake Ugovorne Strane, uzimajući u obzir odnosne odredbe svog nacionalnog zakonodavstva, sabraće sve periode osiguranja i sa osiguranjem izjednačene periode navršene po tom zakonodavstvu i sve periode osiguranja i sa osiguranjem izjednačene periode navršene po zakonodavstvu druge Strane, izuzev ako se opseg ovih poslednjih podudara sa ranijim.
- (2) Odredbe tačke (1) ovog člana primenjivaće se prema sledećim pravilima:
 - (a) ako se period obaveznog osiguranja, navršen po zakonodavstvu jedne Strane, podudara sa periodom dobrovoljnog osiguranja navršenim po zakonodavstvu druge, uzeće se u obzir samo period obaveznog osiguranja;
 - (b) ako se period osiguranja, navršen po zakonodavstvu jedne Strane, podudara sa izjednačenim periodom navršenim po zakonodavstvu druge, uzeće se u obzir samo period osiguranja;
 - (c) ako se sa osiguranjem izjednačen period navršen po zakonodavstvu jedne Strane podudara sa izjednačenim periodom navršenim po zakonodavstvu druge Strane, u obzir se uzima samo sa osiguranjem izjednačen period navršen po zakonodavstvu Strane na čijoj je teritoriji odnosni državljanin bio poslednji put zaposlen pre početka takvog perioda ili, ako nije bio tako zaposlen, samo sa osiguranjem izjednačen period

navršen po zakonodavstvu Strane na čijoj teritoriji se prvo zaposli posle završetka takvog perioda.

Član 28

Ako se po zakonodavstvu jedne ili druge Ugovorne Strane, visina ma kog novčanog davanja određuje prema prosečnoj zarađenoj plati u toku perioda osiguranja, prosečna plata koja se uzima u obzir za izračunavanje davanja koje ima da se plati po tom zakonodavstvu, biće izračunata na osnovu zarađene plate u toku perioda osiguranja stvarno navršenih po tom zakonodavstvu.

Član 29

Ako je po odredbama ovog dela ove Konvencije, ma koje novčano davanje plativo od organa socijalnog osiguranja jedne Ugovorne Strane licu nastanjenom na teritoriji druge Strane, isplatu može, na zahtev tog organa, da izvrši organ socijalnog osiguranja potonje Strane kao zastupnik organa pređašnje Strane.

Član 30

Shodno odredbama člana 17 i 18, svako lice koje podnosi zahtev za davanje po zakonodavstvu jedne ili druge Ugovorne Strane, može izabrati da se njegovo pravo odredi bez obzira na odredbe ovog dela ove Konvencije.

DEO IV RAZNE ODREDBE

Član 31

Organi socijalnog osiguranja:

- (a) sklopiće takve administrativne sporazume koji se mogu pokazati potrebnim za primenu ove Konvencije;
- (b) izmenjivaće međusobno informacije koje se odnose na mere preduzete sa njihove strane za primenu Konvencije;
- (c) izmenjivaće međusobno, što je moguće pre, obaveštenja koja se odnose na promene izvršene u njihovom nacionalnom zakonodavstvu koje utiču na primenu Konvencije ili ma kojeg zakona ili propisa kojima se proširuje osiguranje na nove grupe lica ili se odnose na nove grane socijalnog osiguranja.

Član 32

- (1) Nadležni organi i organi socijalnog osiguranja obeju Ugovornih Strana pružaće pomoć jedan drugome u pogledu svih pitanja koja se odnose na primenu ove Konvencije, kao da pitanje utiče na primenu njihovog sopstvenog nacionalnog zakonodavstva.
- (2) Organi socijalnog osiguranja će se, posebno, saglasiti o merama koje valja usvojiti za lekarsku i administrativnu kontrolu lica koja imaju pravo na davanje po osnovu ove Konvencije.
- (3) Ako lice, koje se nalazi na teritoriji jedne Strane, podnese molbu za davanje po zakonodavstvu druge Strane, organ socijalnog osiguranja pređašnje Strane, na zahtev

organa socijalnog osiguranja potonje Strane, preduzeće mere o svom trošku da ono bude lekarski pregledano.

Član 33

- (1) Oslobođenje od, ili smanjenje, zakonom zasnovanih taksa, nameta i troškova predviđenih zakonodavstvom jedne Ugovorne Strane u vezi sa izdavanjem potrebne potvrde ili dokumenta koji treba da bude podnet u smislu tog zakonodavstva, proširiće se na potrebne potvrde i dokumenta koje valja podneti prema zakonodavstvu druge Strane.
- (2) Ako potvrda ili drugi dokument jedne Strane treba da budu podneti nadležnom organu ili organu socijalnog osiguranja druge Strane radi primene ove Konvencije, taj organ neće zahtevati da potvrda ili dokument bude legalizovan ili potvrđen.

Član 34

Svaki zahtev, podnesak ili žalba koji bi trebalo, u skladu sa zakonodavstvom jedne Ugovorne Strane da se podnese u propisanom roku organu socijalnog osiguranja te Strane, ali koji je stvarno podnet u istom roku organu socijalnog osiguranja druge Strane, smatraće se kao da je bio podnet organu - socijalnog osiguranja pređašnje Strane. U takvim slučajevima, organ socijalnog osiguranja potonje Strane će, što je moguće pre, dostaviti zahtev, podnesak ili žalbu organu socijalnog osiguranja pređašnje Strane.

Član 35

Organi socijalnog osiguranja Ugovornih Strana mogu, radi primene ove Konvencije, opštiti direktno jedan sa drugim, ili sa ma kojim licem ovlašćenim na primanje davanja po osnovu ove Konvencije, ili sa njegovim zakonskim punomoćnikom.

Član 36

- (1) Iznos plativog davanja prema odredbama ove Konvencije obračunaće se u valuti Ugovorne Strane čiji je organ socijalnog osiguranja obavezan na takvo davanje.
- (2) Ako isplatu treba da izvrši, prema ovoj Konvenciji, organ socijalnog osiguranja jedne Strane organu socijalnog osiguranja druge Strane ili licu na teritoriji druge Strane, izvršiće se prema odredbama onih sporazuma o plaćanju koji budu na snazi između Strana u vreme kada se isplata mora izvršiti.
- (3) Ako postoje ograničenja nametnuta od jedne ili druge Strane u pogledu transfera novca van teritorije te Strane, ta Strana će nastojati da preduzme sve, što je moguće pre, da omogući isplatu davanja uprkos ovih ograničenja, u skladu sa odredbama ove Konvencije.

Član 37

- (1) Nijedna odredba ove Konvencije ne daje pravo na primanje bilo kakvog davanja za period pre dana stupanja na snagu Konvencije.
- (2) (a) Shodno odredbama tačke (1) ovog člana, davanje, osim jednokratnih isplata, isplatiće se prema odredbama Konvencije za slučajeve koji su se dogodili pre dana njenog stupanja na snagu, i u ovom cilju:
 - (I) svako davanje koje nije bilo priznato zato što odnosno lice nije podnelo zahtev ili je odsutno sa teritorije jedne ili druge Strane biće određeno i isplaćeno;
 - (II) svako davanje koje je bilo obustavljeno jer je odnosno lice odsutno sa teritorije jedne ili druge Strane biće isplaćeno;

(III) svako davanje koje je određeno će, ako je potrebno, biti ponovno određeno, pod uslovom da kapitalna vrednost istog nije bila likvidirana.

(b) Davanje koje je plativo prema odredbama podtačke (a) ove tačke biće isplaćeno ili određeno i plaćeno, već prema slučaju, od dana stupanja na snagu Konvencije, pod uslovom da zahtev za to davanje bude podnet u roku od 12 meseci od tog dana.

(3) Svaki period osiguranja ili sa osiguranjem izjednačeni period koje je lice navršilo pre dana stupanja na snagu Konvencije uzeće se u obzir u cilju određivanja prava na primanje davanja u skladu sa odredbama Konvencije.

Član 38

(1) Nadležni organi Ugovornih Strana će nastojati da otklone, putem pregovora, sva neslaganja koja se odnose na tumačenje ili primenu ove Konvencije.

(2) Ako ma koji takav nesporazum nije otklonjen putem pregovora u roku od 3 meseca, o tom nesporazumu će rešavati arbitražno telo čiji će sastav i postupak usvojiti Ugovorne Strane.

(3) Odluka arbitražnog tela će biti doneta u skladu sa principima i u duhu Konvencije i biće konačna i obavezna.

Član 39

U slučaju prestanka važenja ove Konvencije, sva stečena prava jednog lica u skladu sa njenim odredbama biće održana, a putem pregovora će ustanoviti prava koja tada budu u toku sticanja na osnovu tih odredaba.

Član 40

Ova Konvencija će biti ratifikovana i ratifikacioni instrumenti će biti razmenjeni u Beogradu što je moguće pre. Konvencija će stupiti na snagu prvog dana drugog meseca posle meseca u kome su razmenjeni ratifikacioni instrumenti.

Član 41

Ova Konvencija ostaje u važnosti za vreme od jedne godine od dana njenog stupanja na snagu. Posle toga važnost iste će se produžavati iz godine u godinu osim ako se ne otkaže pismenim putem 3 meseca pre isteka ma kog takvog godišnjeg perioda.

U potvrdu čega dole potpisani su, propisno ovlašćeni od svojih Vlada, potpisali ovu Konvenciju.

Rađeno u dva primerka u Londonu na dan 24 maja 1958. godine na srpskohrvatskom i engleskom jeziku, čija su oba teksta jednako punovažna.

Zdenko Has, s. r.

Ivo Vejvoda, s. r.

John Archibald Boyd-Carpeuter, s. r.

Allan Herbert, s. r.